

9294 *LLEI 16/2006, de 26 de maig, per la qual es regula l'Estatut del membre nacional d'Eurojust i les relacions amb aquest òrgan de la Unió Europea.* («BOE» 126, de 27-5-2006.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapigueu: que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El Tractat d'Amsterdam, signat el 2 d'octubre de 1997, va incorporar a la Unió Europea la noció d'«espai de llibertat, seguretat i justícia», i va incloure la cooperació judicial com un dels elements de la construcció europea. En aplicació de les previsions d'aquest Tractat, el Consell Europeu, reunit a la ciutat finesa de Tampere els dies 15 i 16 d'octubre de 1999, va establir un programa detallat d'objectius i prioritats amb vista a la creació efectiva del dit espai.

Les noves formes de delinqüència i una Europa cada dia més integrada, en la qual se suprimeixen gradualment els controls a les fronteres entre els estats membres, demanen dels seus sistemes jurídics respostes innovadores i a l'altura dels reptes a què s'enfronten. Amb aquest propòsit, en el Consell Europeu de Tampere, els caps d'Estat i de Govern van acordar la creació d'«una unitat (Eurojust) integrada per magistrats, fiscals o agents de policia de competència equivalent», la missió de la qual «consisteix a facilitar l'adequada coordinació de les fiscalies nacionals i a donar suport a les investigacions penals en els casos de delinqüència organitzada, en particular basant-se en anàlisis d'Europol, així com a cooperar estretament amb la xarxa judicial europea, amb l'objecte, en particular, de simplificar l'execució de comissions rogatòries».

Posteriorment, el Tractat de Niça, de 26 de febrer de 2001, va atorgar a Eurojust un suport exprés, com un dels instruments destinats a afavorir la cooperació judicial en matèria penal a la Unió Europea.

La creació definitiva d'aquesta unitat va tenir lloc amb l'adopció de la Decisió 2002/187/JAI del Consell, de 28 de febrer de 2002, per la qual es crea Eurojust per reforçar la lluita contra les formes greus de delinqüència.

Així, Eurojust es configura com un òrgan de la Unió Europea, dotat de personalitat jurídica pròpia, finançat amb càrrec al pressupost general de la Unió Europea, excepte pel que fa als sous i retribucions dels membres nacionals i dels seus assistents, que són a càrrec dels estats membres d'origen.

De conformitat amb l'article 34.2.c) del Tractat de la Unió Europea, la decisió és obligatòria en tots els seus elements, motiu pel qual és necessari que els estats membres adoptin determinades disposicions que facin possible l'aplicació efectiva de les seves previsions.

També és necessari assenyalar que el Tractat pel qual s'estableix una Constitució per a Europa preveu expressament a l'article III-273 la funció d'Eurojust, consistent a donar suport a la coordinació i la cooperació entre les autoritats nacionals encarregades d'investigar i perseguir la delinqüència greu que afecti dos o més estats membres o que s'hagi de perseguir segons criteris comuns, i a reforçar-les, basant-se en les operacions efectuades i en la informació proporcionada per les autoritats dels estats membres i per Europol.

Per mitjà d'aquesta Llei s'adapta l'ordenament jurídic espanyol a les necessitats derivades del compliment de les obligacions imposades per la Decisió 2002/187/JAI del

Consell, alhora que s'incorporen altres mesures complementàries, singularment, les que preveu la Decisió 2005/671/JAI del Consell, de 20 de setembre de 2005, relativa a l'intercanvi d'informació i a la cooperació sobre delictes de terrorisme.

En l'elaboració d'aquesta Llei s'han tingut en compte les recomanacions efectuades pel Consell de Justícia i Afers d'Interior de la Unió Europea, en la sessió de 2 de desembre de 2004, sobre la millor utilització d'Eurojust en la lluita contra les formes greus de delinqüència.

Aquesta Llei no té per objecte establir una regulació completa d'Eurojust, atès que aquesta li correspon al dret de la Unió Europea, sinó dictar les disposicions necessàries per fer-ne possible l'aplicació, en especial pel que fa a l'Estatut del membre nacional espanyol d'Eurojust i a les relacions de les autoritats espanyoles amb aquest òrgan de la Unió Europea.

En relació amb la regulació derivada de la Decisió 2002/187/JAI del Consell, s'ha volgut incorporar al nostre ordenament jurídic una regulació mínima relativa a altres òrgans o estructures que, en matèria de cooperació judicial, han sorgit els últims anys i que no tenien un reflex normatiu en el nostre dret, com és el cas de les xarxes judicials europees i de la figura dels magistrats d'enllaç.

CAPÍTOL I

De l'Estatut del membre nacional, de l'assistent i del corresposal nacional d'Eurojust

Article 1. *Membre nacional d'Eurojust.*

1. El membre nacional d'Eurojust és el representant d'Espanya en la Unitat Eurojust, i exerceix les competències que li atribueix el dret de la Unió Europea, de conformitat amb el que preveu aquesta Llei.

2. El membre nacional d'Eurojust queda adscrit orgànicament al Ministeri de Justícia.

Article 2. *Nomenament.*

1. El membre nacional d'Eurojust ha de ser nomenat per reial decret del Consell de Ministres, a proposta del ministre de Justícia.

2. El nomenament s'ha de fer entre magistrats o fiscals amb, almenys, deu anys de servei en la carrera i acreditada experiència en la jurisdicció penal. Aquests fets s'han d'acreditar mitjançant un informe del Consell General del Poder Judicial o de la Fiscalia General de l'Estat, segons la carrera de procedència del candidat proposat. Aquest informe l'ha de sol·licitar el Ministeri de Justícia i s'ha d'evacuar en el termini màxim de quinze dies.

3. El Govern ha de notificar aquest nomenament i la seva durada a la Unitat Eurojust i a la Secretaria General del Consell, a través de l'òrgan competent, d'acord amb el que disposa l'article 10 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 3. *Durada del nomenament i situació administrativa.*

1. El membre nacional d'Eurojust és nomenat per un període de tres anys, renovable per un segon període de la mateixa durada. No es computa a aquests efectes el temps que hagi utilitzat en l'exercici del càrrec d'assistent que preveu l'article 6 d'aquesta Llei.

2. El magistrat o fiscal nomenat passa a la situació que li correspongui de conformitat amb el que disposen la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, i la Llei 50/1981, de 30 de desembre, per la qual es regula l'Estatut orgànic del ministeri fiscal, respectivament.

3. S'aplica al membre nacional d'Eurojust el règim d'incompatibilitats i abstenció previst per als membres de la seva carrera de procedència.

Article 4. *Cessament.*

1. El membre nacional d'Eurojust cessa en les seves funcions:

- Per expiració del termini de nomenament.
- Per renúncia.
- Per separació de la carrera judicial o fiscal, segons la seva procedència.
- Per lliure remoció.

2. El cessament s'acorda mitjançant un reial decret del Consell de Ministres, a proposta del ministre de Justícia.

3. El Govern ha de notificar aquest cessament a la Unitat Eurojust i a la Secretaria General del Consell, a través de l'òrgan competent, en virtut del que preveu l'article 10 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

4. El membre nacional d'Eurojust que cessa per expiració del termini de nomenament ha de continuar exercint les seves funcions fins a la presa de possessió del nou membre designat.

Article 5. *Memòria anual.*

1. El membre nacional d'Eurojust ha d'eleva al Ministeri de Justícia un informe anual sobre les activitats exercides com a membre nacional d'Eurojust.

2. El membre nacional d'Eurojust pot ser cridat per informar les comissions de Justícia i d'Interior del Congrés dels Diputats i del Senat sobre l'activitat exercida, després de la remissió de la memòria anual al Ministeri de Justícia. Una vegada s'hagi rebut, el Govern n'ha d'enviar una còpia a les cambres.

Article 6. *Assistent del membre nacional d'Eurojust.*

1. El Consell de Ministres, mitjançant un reial decret, pot nomenar un o diversos assistents del membre nacional d'Eurojust. El nomenament de més d'un assistent requereix l'aprovació prèvia del Col·legi d'Eurojust.

2. El nomenament, cessament, l'adscripció, la situació administrativa i el règim de notificació a la Unitat Eurojust de l'assistent es regeixen pel que es disposa per al membre nacional d'Eurojust.

Article 7. *Funcions de l'assistent.*

1. L'assistent del membre nacional d'Eurojust exerceix les funcions que preveu el dret de la Unió Europea regulador d'Eurojust i li dona suport en l'exercici ordinari de les seves funcions.

2. L'assistent pot actuar com a membre nacional en cas d'absència, malaltia, abstenció o vacança del membre nacional d'Eurojust. Si s'han nomenat diversos assistents, han d'exercir la suplència per l'ordre de la seva antiguitat en el càrrec i, si és la mateixa, segons la seva antiguitat en la carrera de procedència.

L'assistent que actuï com a membre nacional té les mateixes facultats que la llei atribueix a aquest.

Article 8. *Corresponsals nacionals d'Eurojust.*

1. El ministre de Justícia ha de designar, mitjançant una ordre, un corresponsal nacional per a assumptes de terrorisme.

A més del corresponsal que preveu el paràgraf anterior, el ministre de Justícia, mitjançant una ordre, pot designar un o diversos corresponsals nacionals d'Eurojust per a un altre tipus d'assumptes.

Aquestes designacions s'han de notificar a la Unitat Eurojust a través de l'òrgan competent, en virtut del que preveu l'article 10 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

2. La designació com a corresponsal nacional d'Eurojust no altera la situació administrativa del designat, ni comporta la provisió d'un lloc de treball o destinació diferent del que s'està exercint.

3. Els corresponsals nacionals tenen la condició de punt de contacte de la xarxa judicial europea.

Article 9. *Funcions dels corresponsals nacionals.*

1. D'acord amb la sol·licitud del membre nacional d'Eurojust, els corresponsals nacionals han de transmetre als òrgans judicials o del ministeri fiscal les sol·licituds realitzades en l'exercici de les seves funcions. Així mateix, han de prestar al membre nacional el suport tècnic necessari per complir les seves missions.

Les relacions entre el membre nacional i els corresponsals nacionals no exclouen les relacions directes entre el membre nacional i les autoritats competents.

2. El corresponsal nacional per a assumptes de terrorisme exerceix les funcions que preveu el dret de la Unió Europea. Amb aquesta finalitat, el corresponsal ha de tenir accés a la informació, que ha de transmetre a Eurojust, relativa a l'existència de qualsevol investigació o procediment judicial per delictes de terrorisme i almenys:

- a la identificació de les persones o entitats subjectes a les investigacions esmentades,
- als actes objecte d'investigació o enjudiciament i les seves circumstàncies específiques,
- a la relació amb altres casos pertinents de delictes de terrorisme,
- i a les eventuais actuacions que en matèria de cooperació jurídica internacional s'hagin pogut cursar en relació amb aquelles, així com el seu resultat.

CAPÍTOL II

De les atribucions del membre nacional d'Eurojust

Article 10. *Facultats de cooperació jurídica internacional.*

1. El membre nacional d'Eurojust pot rebre i transmetre les sol·licituds d'assistència judicial formulades per les autoritats judicials espanyoles o del ministeri fiscal.

2. El membre nacional d'Eurojust ha de rebre i transmetre les sol·licituds d'assistència judicial formulades per les autoritats competents d'altres estats membres de la Unió Europea a través d'Eurojust. En cas d'urgència, el membre nacional d'Eurojust pot rebre sol·licituds d'assistència judicial directament de les autoritats d'un altre Estat membre de la Unió Europea, que ha de transmetre a les autoritats competents de manera immediata.

3. L'atribució al membre nacional d'Eurojust de les anteriors facultats s'entén de conformitat amb el que preveuen els convenis i acords vigents quant a la designació de les autoritats nacionals competents per rebre i transmetre sol·licituds d'assistència judicial.

4. El membre nacional d'Eurojust pot corregir errors, dividir la sol·licitud i realitzar qualssevol altres modificacions en les sol·licituds d'auxili judicial que siguin necessàries per tramitar-les ràpidament i correctament, i ho ha de

posar en coneixement immediat de l'autoritat de la qual provingui la sol·licitud.

Article 11. *Accés a la informació.*

El membre nacional d'Eurojust, per exercir les seves competències, pot:

- a) Accedir al Registre central d'antecedents penals i altres registres públics en les mateixes condicions que es preveuen per als jutges i tribunals i per als membres del ministeri fiscal.
- b) Sol·licitar o intercanviar amb autoritats judicials o administratives espanyoles qualsevol informació necessària per complir les seves funcions.
- c) Recollir de les forces i cossos de seguretat qualsevol informació necessària per complir les seves funcions, en les mateixes condicions que es preveuen per als jutges i tribunals i per als membres del ministeri fiscal.
- d) Rebre informació per part de l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraud (OLAF), com a autoritat espanyola competent, en els supòsits que preveu la normativa comunitària.
- e) Accedir al sistema d'informació de Schengen en els termes que estableixen el Conveni de 19 de juny de 1990, d'aplicació de l'Acord de Schengen de 14 de juny de 1985, o les disposicions per les quals es modifica, així com a altres sistemes d'informació de la Unió Europea de conformitat amb les seves disposicions específiques.
- f) Accedir a la informació centralitzada recollida per la xarxa judicial europea.

Article 12. *Protecció de dades.*

La transmissió de dades personals que sigui conseqüència de l'exercici de les atribucions conferides al membre nacional d'Eurojust es regeix per la normativa que li sigui aplicable, en funció de la naturalesa del fitxer en qüestió.

El membre nacional d'Eurojust ha de poder accedir a les dades de caràcter personal en les mateixes condicions que els jutges i tribunals i els membres del ministeri fiscal.

CAPÍTOL III

De les relacions entre Eurojust i les autoritats espanyoles

Article 13. *Deure de col·laboració amb Eurojust.*

1. Els jutges i tribunals, els membres del ministeri fiscal i totes les persones i entitats públiques estan obligades a prestar la col·laboració requerida per Eurojust, col·legiadament o a través del membre nacional o el seu assistent, així com pels corresponents nacionals, dins del marc de les seves respectives competències, de conformitat amb el que disposen les lleis.

2. La desatenció als requeriments d'Eurojust és objecte de sanció disciplinària.

Article 14. *Actuacions a instància d'Eurojust.*

1. Amb caràcter general, Eurojust es comunica directament amb l'òrgan judicial o la fiscalia que coneix de l'assumpte.

2. El fiscal general de l'Estat és competent per rebre les sol·licituds d'Eurojust, quan es refereixin a:

- a) La iniciació d'una investigació o una actuació penal sobre fets concrets.
- b) El reconeixement que les autoritats d'un Estat membre estan en millor condició per portar a terme una

investigació o unes actuacions judicials sobre fets concrets.

Rebuda una sol·licitud, el fiscal general de l'Estat ha de resoldre sobre la seva procedència i impartir, si s'escau, les instruccions oportunes perquè el ministeri fiscal insti les actuacions que siguin pertinents.

3. Si la sol·licitud versa sobre la creació d'un equip conjunt d'investigació, s'ha de remetre a l'autoritat competent per constituir-la.

4. Si les autoritats competents resolen rebutjar una sol·licitud formulada per Eurojust, han de motivar la seva decisió. Quan la indicació dels motius de denegació perjudiqui interessos nacionals essencials en matèria de seguretat o comprometi el correcte desenvolupament d'investigacions en curs o la seguretat de les persones, n'hi ha prou amb invocar la concurrència d'aquestes circumstàncies.

Article 15. *Sol·licituds d'intervenció d'Eurojust.*

1. Poden sol·licitar la intervenció d'Eurojust els òrgans judicials, els membres del ministeri fiscal i el Ministeri de Justícia, dins del marc de les seves respectives competències.

El que disposa aquest apartat també és aplicable als casos en què les investigacions o actuacions afectin un tercer Estat amb el qual Eurojust hagi subscrit un acord de cooperació, així com les que afectin els interessos de la Comunitat Europea.

2. La Fiscalia General de l'Estat ha d'informar Eurojust sobre l'existència de qualsevol investigació o actuació judicial compresa en l'àmbit de competència d'aquest que tingui repercussions a escala de la Unió Europea o pugui afectar un altre Estat membre de la Unió Europea. No obstant això, aquesta comunicació es pot demorar pel temps indispensable per no comprometre el resultat de les actuacions.

3. Les autoritats espanyoles competents per crear un equip conjunt d'investigació han de comunicar a Eurojust la creació dels equips conjunts en què hi hagi participació espanyola, sempre que versis sobre matèries de la seva competència.

4. Les sol·licituds i informacions a les quals al·ludeixen els apartats anteriors s'han de transmetre a través del membre nacional d'Eurojust.

5. El membre nacional d'Eurojust ha de comunicar al fiscal general de l'Estat qualsevol informació que tingui i que pugui ser d'interès per a les investigacions o procediments penals que pugui dur a terme la jurisdicció espanyola, o per a la seva coordinació amb els que es duguin a terme en un altre Estat membre de la Unió Europea.

Article 16. *Remissió a Espanya de les actuacions penals iniciades en un altre Estat membre de la Unió Europea.*

1. D'acord amb la sol·licitud del Col·legi Eurojust o del membre nacional d'Eurojust, el ministeri fiscal pot instar els jutges centrals d'instrucció i els jutges d'instrucció perquè iniciïn un procediment judicial o ampliïn a altres fets el procediment obert a Espanya, com a conseqüència de la declaració efectuada per una autoritat competent d'un altre Estat membre de la Unió Europea per la qual s'acordi la remissió a Espanya del procediment.

2. L'ampliació que preveu l'apartat anterior només és possible mentre l'estat del procediment judicial ho permeti.

3. Només es pot accedir al que s'ha sol·licitat quan la jurisdicció espanyola sigui competent per conèixer dels fets als quals es refereix el procediment judicial que es trasllada i el delictes presumptament comès no hagi prescrit de conformitat amb el dret espanyol.

4. Acceptada la iniciació o ampliació del procediment, s'han de considerar vàlids a Espanya els actes d'instrucció realitzats per l'Estat que remet el procedi-

ment, sempre que no contradiguin els principis fonamentals de l'ordenament jurídic espanyol. En cas d'un delictes que no sigui perseguible a Espanya sinó a instància de part, s'ha de considerar vàlida la instrucció començada a l'Estat de remissió sense aquest requisit si la persona que té dret a formular l'acció penal accepta expressament la investigació realitzada, alhora que interposa la querrela corresponent.

Article 17. *Membre de l'Autoritat Comuna de Control.*

El director de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades forma part, en representació de l'Estat espanyol, de l'Autoritat Comuna de Control d'Eurojust.

El Govern n'ha de notificar el nomenament i cessament a la Unitat Eurojust i a la Secretaria General del Consell, a través de l'òrgan competent, d'acord amb el que preveu l'article 10 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Disposició addicional primera. *Dels magistrats d'enllaç.*

1. S'habilita el Govern per crear o suprimir, mitjançant un reial decret, a proposta del ministre de Justícia, places de magistrats d'enllaç en les destinacions que escaigui, de conformitat amb el que preveuen el dret de la Unió Europea, els convenis internacionals o el que s'acordi en termes de reciprocitat.

Fins que el Govern exerceixi aquesta potestat, el nombre i la destinació dels magistrats d'enllaç és el que estableix l'annex d'aquesta Llei.

2. Els magistrats d'enllaç han de tenir, promoure i facilitar la cooperació jurídica en matèria civil i penal entre Espanya i l'Estat davant el qual estan acreditats i han d'afavorir el contacte directe entre les autoritats judicials i administratives competents. Així mateix, han d'exercir totes les funcions que els atribueixin el dret de la Unió Europea, els convenis internacionals o el que s'acordi en termes de reciprocitat.

3. Els magistrats d'enllaç han de ser nomenats i remoguts lliurement mitjançant un reial decret, a proposta conjunta dels ministres d'Afers Exteriors i de Cooperació i de Justícia. El nomenament s'ha de fer entre membres de la carrera judicial o del ministeri fiscal amb, almenys, cinc anys de servei en la respectiva carrera.

4. Els magistrats d'enllaç depenen orgànicament de la missió diplomàtica a la qual s'assignin, i funcionalment, del Ministeri de Justícia.

5. El membre de la carrera judicial o del ministeri fiscal nomenat passa a la situació que li correspongui de conformitat amb el que disposen la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, i la Llei 50/1981, de 30 de desembre, per la qual es regula l'Estatut orgànic del ministeri fiscal, respectivament.

Disposició addicional segona. *De les xarxes judicials europees.*

1. Dins dels termes que preveuen les seves normes de creació, correspon al Ministeri de Justícia designar els punts de contacte espanyols de les xarxes europees existents o que es puguin crear en la Unió Europea en matèria de cooperació judicial.

2. La designació ha d'assegurar la representació del poder judicial, del ministeri fiscal i del Ministeri de Justícia. A aquest efecte, correspon al Consell General del Poder Judicial i al fiscal general de l'Estat proposar al ministre de Justícia la designació dels punts de contacte corresponents.

Disposició addicional tercera. *Règim retributiu.*

El membre nacional d'Eurojust, els assistents i els magistrats d'enllaç mantenen el règim retributiu dels seus cossos d'origen, i amb aquest efecte el Consell de Ministres ha de fixar les quanties de les retribucions complementàries i de la corresponent indemnització per destinació a l'estranger.

Disposició addicional quarta.

El Govern, en el termini de tres mesos, ha de promoure les modificacions legislatives que siguin necessàries a fi d'adequar la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, i la Llei 50/1981, de 30 de desembre, per la qual es regula l'Estatut orgànic del ministeri fiscal, al contingut d'aquesta Llei.

Disposició transitòria primera. *Vigència dels nomenaments.*

1. L'actual membre espanyol d'Eurojust i els magistrats d'enllaç han de continuar exercint les seves funcions fins que s'efectuïn els nous nomenaments d'acord amb les previsions d'aquesta Llei.

2. Els punts de contacte de la xarxa judicial europea actualment designats han de continuar exercint les seves funcions fins que s'efectuïn noves designacions d'acord amb les previsions d'aquesta Llei.

Disposició transitòria segona. *Procuradors dels tribunals.*

El que disposa la redacció que la disposició final primera fa de l'article 23.1 de la Llei d'enjudiciament civil no afecta les situacions anteriors a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queda derogat l'article 65 de la Llei 66/1997, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i d'ordre social, així com totes les altres disposicions, del mateix rang o inferior, que s'oposin al que disposa aquesta Llei.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei d'enjudiciament civil.*

L'apartat 1 de l'article 23 de la Llei d'enjudiciament civil queda redactat així:

«1. La compareixença en judici ha de ser per mitjà d'un procurador, que ha de ser llicenciat en dret, legalment habilitat per actuar en el Tribunal que conegui del judici.»

Disposició final segona. *Títol competencial.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara de l'article 149.1.3a, 5a i 6a de la Constitució, que reserva a l'Estat la competència en matèria de relacions internacionals, Administració de justícia i legislació processal, respectivament.

Disposició final tercera. *Habilitació reglamentària.*

El Govern, a proposta del ministre de Justícia, ha d'aprovar les disposicions reglamentàries necessàries per al desplegament i l'aplicació d'aquesta Llei.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 26 de maig de 2006.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,

JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

ANNEX

Relació de magistrats d'enllaç

Destinació	Nombre
En estats de la Unió Europea	4
En altres estats	2

MINISTERI DE FOMENT

9296 REIAL DECRET 635/2006, de 26 de maig, sobre requisits mínims de seguretat als túnels de carreteres de l'Estat. («BOE» 126, de 27-5-2006.)

El desenvolupament de les infraestructures de transport experimentat pel nostre país els últims anys, motivat per l'incessant creixement de la demanda, que al seu torn l'acompanya, no es pot limitar només a l'increment en l'extensió de la xarxa de carreteres, sinó que també ha de fomentar la millora de les seves característiques de disseny i construcció que en permeti una explotació més eficient.

La seguretat constitueix un dels objectius més importants cap als quals s'ha d'enfocar prioritàriament l'acció de govern en matèria d'infraestructures i transports, sempre en estreta col·laboració amb les iniciatives de tots els agents socials implicats. La repercussió negativa que els accidents tenen en la vida social constitueix una greu preocupació per les seves conseqüències humanes, socials i econòmiques, que cal reduir utilitzant tots els mitjans possibles, un dels quals és precisament la millora de les característiques de disseny i construcció de les infraestructures.

Els túnels de carretera són elements que per les seves característiques singulars dins de la xarxa viària mereixen una atenció especial. No és perquè s'hi produeixin més accidents que en altres punts del traçat de les carreteres, sinó perquè qualsevol incidència greu que els afecti pot provocar alarma social, ateses les circumstàncies concurrents i específiques del lloc en què es produeix, les dificultats de rescat o evacuació, el dramatisme provocat pel confinament o el trastorn que per al sistema de transports pot suposar el tancament temporal d'un tram viari, de vegades amb alternatives difícils o inexistentes.

És per això que el Govern de la Nació presta especial interès a la seguretat als túnels de carreteres, el nombre i longitud dels quals són importants, ateses les condicions orogràfiques del nostre país. Fruit d'aquest interès són les nombroses actuacions que s'han portat a terme els últims

anys per condicionar els túnels existents, reforçant-ne els equipaments de seguretat, així com els nous túnels, extremant-ne les condicions de disseny per fer-los més segurs per a l'usuari.

Paral·lelament, les institucions europees, estimulades per accidents molt greus que van tenir lloc en anys passats en diversos túnels del continent, van decidir adoptar mesures tendents a establir requisits que garantissin condicions adequades de seguretat als túnels de la xarxa transeuropea de carreteres.

Fruit d'aquesta iniciativa ha estat l'aprovació de la Directiva 2004/54/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004, sobre requisits mínims de seguretat per a túnels de la xarxa transeuropea de carreteres, una part de l'itinerari de la qual està situada al nostre país.

La transposició a l'ordenament jurídic espanyol de la dita norma europea, així com la decisió del Govern de la Nació de millorar les condicions de seguretat a la xarxa viària, i més en particular als túnels, han determinat la conveniència de regular jurídicament les condicions de disseny i explotació dels túnels de les carreteres de l'Estat.

Aquesta norma, que afecta no només els túnels inclosos dins de la xarxa transeuropea sinó tots els túnels de la xarxa estatal, regula les diferents figures a les quals competeix la responsabilitat de la seguretat dels túnels. Autoritat administrativa, gestor del túnel i responsable de seguretat constitueixen l'estructura organitzativa del sistema de seguretat, cadascun amb una definició clara de responsabilitats, que s'estenen a les diferents fases de projecte, construcció i explotació de túnels.

La posada en servei de túnels o la seva reobertura se sotmeten a un procediment reglat, en què la intervenció del responsable de seguretat garanteix sempre una atenció prioritària al compliment dels requisits mínims que estableix la normativa.

La inspecció periòdica dels túnels s'estableix obligatòriament, per tal d'assegurar sempre el manteniment de les condicions de seguretat, així com l'adopció si s'escau de les mesures que permetin millorar la seguretat.

La norma també regula l'adaptació dels túnels existents a les condicions i requisits mínims que s'estableixen amb detall, fins i tot en els casos en què es puguin autoritzar excepcions degudament justificades mitjançant les anàlisis de risc pertinents.

Així mateix, es defineix el sistema d'informació sobre incidents que s'ha d'establir per ampliar el coneixement sobre el funcionament d'aquest tipus d'estructures singulars i per fer possible l'adopció de mesures que en millorin les condicions de seguretat.

També s'estableix un calendari temporal a què s'han d'ajustar les diferents actuacions resultants de l'aplicació de la norma.

El Reial decret inclou tres annexos. Al primer es detallen totes les instal·lacions de les quals s'han de dotar els túnels, així com les mesures de disseny que s'han d'adoptar en funció de diversos paràmetres, fonamentalment la longitud i el volum de trànsit, i sobre això s'estableix una graduació dels requisits tenint en compte les condicions concurrents en cada cas. També es regulen les mesures que s'han d'adoptar durant l'explotació del túnel.

L'annex II recull la documentació de seguretat que s'ha d'aplegar de manera sistemàtica en aquestes mesures i l'actuació en cas d'emergència, la realització de simulacres periòdics i els procediments que s'han de seguir per obrir i reobrir, si s'escau, túnels de carreteres.

Finalment l'annex III conté les peculiaritats de la senyalització en túnels, que permetin facilitar als usuaris la seva utilització en condicions adequades de seguretat.

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.24a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència sobre les obres públiques d'interès general, i s'emmarca dins de les potestats reglamentàries